

Стара София през погледа на Йозеф Питер

Творбите на незаслужено забравения художник и график възкръсват в София и Прага

На 17 септември в Националната галерия бе открита изложба на чешкия график Йозеф Питер, включваща 200 творби от колекцията на Националната галерия и от частни сбирки. Изложбата е организирана в сътрудничество с Българския културен институт в Прага и представя за първи път пред публика творчеството на Йозеф Питер. Публиката има възможност да се запознае и със семейния архив на твореца, предоставен от внука на художника – Вацлав Питер. Издаден е и представителен каталог. Събитието е под патронажа на чешкия посланик в България Н.пр. г-н Душан Щраух. Изложбата ще гостува в чешката столица през ноември 2015 г.

От 23 септември до 22 октомври в Националната художествена галерия (Двореца) се провежда цикъл лекции, свързани с творчеството на Йосиф Питер и българското изкуство от началото на XX век.

Чешкият график е известен в България като Йосиф Питер. Той живее и твори в София в периода 1909 и 1921 година. Преподава графични техники в Художествено-индустриалното училище в София и може да се каже, че е първият академично школуван график в България. Той поставя основите на българската печатна графика и допринася за развитието на приложната графика. Освен литография Питер въвежда изучаването на техниките на офорта. Основен мотив в творчеството му са сюжети и теми от София. През 1986 г. синът и дъщерята на художника правят голямо дарение от 350 негови творби чрез Фонд „Тринадесет века България“, но почти три десетилетия те остават затворени в папките. Въпреки че Националната галерия разполага с богата сбирка от творби на Йозеф Питер, той остава в сянката на сънародниците си Иван Мърквичка и Ярослав Вешин и е незаслужено забравен. Може би това се дължи и на факта, че Питер твори в период, в който графиката не е особено популяр-



Народният театър, 1913 г.



Света София 1910 г.

на в България. Творбите му обаче показват завиден професионализъм и владееене на сложни графични техники. Голяма е заслугата на

Йосиф Питер и в образованието на младите български таланти.

(М.З.)

Йозеф Питер

(1881–1925) е роден на 28 февруари 1881 г. в гр. Черни Костелец, който днес се намира на територията на Чешката република. Учи в Художествено-индустриалното училище в Прага-Смихов при проф. Емил Хампейс. В периода 1900–1902 г. работи в графичните предприятия на Вацлав Нойберт в Смихов. От 1909 г. е преподавател по графически изкуства в Художествено-индустриалното училище. Поставя началото на заниманията по литография и на изучаването на техниките на офорта. През 1913 г. е отпечатан албумът му с цветни литографии „Изгледи от столицата София“ (джамята със старата баня, Народния театър, църквата „Св. София“, Орлов мост, църквата „Св. Петка“). През 1921 г. Й. Питер се връща в Чехия, където работи в заводите „Нойберт & синове“ в Смихов. Умира в Прага на 4 април 1925 г. Ученици на Йозеф Питер са Николай Райнов, Васил Захариев, Георги Железаров, Емануил Ракаров, Петър Морозов, Михаил Кръстев и др.